

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om skattelättnader för gravt handikappade företagare

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att de gravt handikappade företagare, vars verksamhet enligt mervärdesskattelagen som trädde i kraft i juni 1994 är skattefri skall befrias från mer-

värdesskattskyldighet för en övergångsperiod under 1996 och 1997.

Lagen avses träda i kraft så snart den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagen ändring

Enligt mervärdesskattelagen (1501/93) som trädde i kraft i juni 1994 är en gravt handikappad företagares verksamhet befriad från skatt. Enligt 60 § mervärdesskattelagen behövdes skatt inte betalas på försäljning av varor och arbetsprestationer om säljaren var en person vars arbets- och funktionsförmåga har nedgått med minst 70 procent och vars verksamhet enbart omfattar försäljning av varor som han själv har tillverkat eller arbete som han själv har utfört på varor, om han inte i sin verksamhet anlitar andra medhjälpare än maken eller avkomlingar som inte har fyllt 18 år och högst en annan person.

Största delen av de gravt handikappade företagarna verkar i olika tekniska och hantverkaryrken, så som radio- och televisionsmontörer, maskinreparatörer, massörer och pianostämmare.

Finlands anslutning som medlem av Europeiska unionen vid ingången av 1995 förutsatte en ändring av mervärdesskattelagen så att den motsvarar Europeiska gemenskapens mervärdesskattelagstiftning. Bestämmelserna om gemenskapens mervärdesbeskattning ingår i det sjätte mervärdesskattedirektivet (rådets sjätte direktiv av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter - gemensamt system för mervärdesskatt; enhetlig beräkningsgrund 77/388/EEG).

Enligt det sjätte mervärdesskattedirektivet är gravt handikappade företagares verksamhet skattepliktig enligt de allmänna bestämmelserna. I artikel 28.3 b i direktivet och bilaga F, punkt 7 har medlemsstaterna emellertid rätt att under en övergångsperiod bibehålla skattefriheten för verksamhet som bedrivs av blinda så länge friheten inte leder till väsentlig snedvridning av konkurrensen. I anslutningsavtalet har Finland beviljats motsvarande rätt.

Mervärdesskattelagen anpassades till bestämmelserna i mervärdesskattedirektivet och anslutningsavtalet fr.o.m. ingången av 1995 genom att endast göra sådan affärsverksamhet skattefri som bedrivs av blinda (1486/94). Propositionen om ändring av mervärdesskattelagen avläts till riksdagen i slutet av oktober 1994 och lagen stadfästes i slutet av december 1994. På grund av ändringen förutsatte riksdagen att regeringen snabbt utreder hur befrielse från mervärdesskatten kunde återställas utan hänsyn till handikappets art när det gäller gravt handikappade företagare vars arbets- och funktionsförmåga har nedgått med minst 70 procent.

Våren 1995 framkom det att de gravt handikappade företagarna inte hade varit medvetna om upphörandet av skattefriheten, utan varor och tjänster såldes till ett mervärdesskattfritt pris även under 1995.

Att retroaktivt uppbära mervärdesskatt av gravt handikappade företagare från ingången

av 1995 kan försvåra deras fortsatta företagsverksamhet. För att förhindra uppkomsten av en oskäligen situation och för att stödja de gravt handikappades företagsverksamhet föreslås att de gravt handikappade företagare, vars verksamhet enligt mervärdesskattelagen som trädde i kraft i juni 1994 var befriade från skatt, inte heller skall vara mervärdesskattskyldiga under 1995 och 1996. En tidsbunden förlängning av skattefriheten ger de gravt handikappade företagarna en möjlighet att anpassa sig till situationen och ordna sin verksamhet till mervärdesskattepliktig. Dessutom ger den myndigheterna tid att utreda till vilka delar den kostnadssökning som mervärdesbeskattningen medför förutsätter stödåtgärder för att trygga de gravt handikappade företagarnas verksamhet. Avsikten är att en helhetsutredning om de gravt handikappades utkomstsystem görs av en kommitté som tillsatts av social- och hälsovårdsministeriet. De ändringar som kommittén föreslår skall avses träda i kraft vid ingången av 1997.

Även de gravt handikappade företagare som har anmält sig som mervärdesskattskyldiga vid ingången av 1995 skall befrias från skattskyldighet för 1995 och 1996. Detta innebär att de skatter som de skattskyldiga betalat 1995 återbärs och de mervärdesskatteåterbärningar som betalats återkrävs. En gravt handikappad företagare, som t.ex. på grund av avdragsrätten vill förbli mervärdesskattskyldig kan dock på basis av egen ansökan bibehålla sin ställning som skattskyldig.

2. Propositionens verkningar

Det finns ungefär 1 000 gravt handikappade företagare i Finland vars verksamhet vid ingången av 1995 blev mervärdesskattepliktig. Att stadga dessa företagares verksamhet som mervärdesskattefri för 1995 och 1996 minskar mervärdesskattens avkastning i ringa mån. Å andra sidan skulle mervärdesbeskattningen som införs vid ingången av 1995 öka beloppet av utkomststöd och andra stöd som betalas till företagarna.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet, arbetsministeriet samt handikapporganisationerna.

4. Ikraftträdande

Lagen avses träda i kraft så snart den har antagits och blivit stadfäst. Lagen tillämpas retroaktivt från ingången av 1995 till utgången av 1996.

Lagen tillämpas då en vara har levererats eller en tjänst utförts 1995 och 1996. Om varan har levererats eller tjänsten utförts den 1 januari 1997 eller därefter skall mervärdesskatt betalas på försäljningen. Från och med ingången av 1997 tillämpas de allmänna stadgandena i mervärdesskattelagen även i övrigt.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om skattelättnader för gravt handikappade företagare

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Med avvikande från stadgandena i mervärdesskattelagen (1501/93) är en person vars arbets- och funktionsförmåga har nedgått med minst 70 procent inte skattskyldig för verksamhet som enbart omfattar sådan försäljning av varor som han själv har tillverkat eller arbete som han själv har utfört på varor om han inte i sin verksamhet anlitar andra

medhjälpare än maken eller avkomlingar som inte har fyllt 18 år och högst en annan person.

Affärsverksamhet för vilken skatt inte betalas enligt denna lag berättigar inte till avdrag som avses i kap. 10 mervärdesskattelagen eller sådan återbärning som avses i 12 kap.

2 §

En person som avses i 1 § har rätt att ansöka om att bli mervärdesskattskyldig. En person som ansökt om att bli mervärdesskattskyldig införs i registret över mervärdesskattskyldiga från ansökningstidpunkten. De personer som införs i registret över mervärdesskattskyldiga före denna lag träder i kraft kan retroaktivt ansöka om att bli mervärdesskattskyldiga från tidpunkten för införelse i registret.

3 §

Denna lag träder i kraft den 1995.

Denna lag tillämpas då en vara har levererats eller en tjänst utförts eller en vara eller en tjänst har tagits i eget bruk under 1995 och 1996.

Helsingfors den 13 oktober 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Arja Alho

